

ZPŘÍSTUPNĚNÍ PRODUKTŮ APPLE LIDEM S TĚŽKÝM TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

Jiří MENŠÍK

PETIT, Řepčinská 82, 779 00 Olomouc, petit@petit-os.cz

Anotace: Lze ovládat iPady a iPhony i jinak než dotykem na obrazovku? Donedávna to bylo možné jen díky speciálním aplikacím, které umožňovaly ovládání třeba jen jediným externím spínačem. Nástupem nového operačního systému iOS7 jsou tyto možnosti implementované přímo do tohoto systému. Na konferenci předvedeme praktické ukázky alternativního ovládání a v premiéře bude představena nová aplikace pro alternativní a augmentativní komunikaci VOX komunikátor.

Vstup tabletů a chytrých telefonů do světa ICT je neodmyslitelně spjatý s rozvojem dotykových technologií. I když první dotykové displeje byly vyvinuty již v sedmdesátých letech minulého století, jejich masový rozvoj nastal až s uvedením chytrých telefonů v předchozí dekádě a následně byl potvrzen rozmachem tabletů. Pokud dnes vyslovíte termín tablet nebo smartphone, hned si všichni tyto přístroje spojí především s dotykovým ovládáním. V tomto příspěvku se vás pokusím přesvědčit, že tablety a chytré mobily lze ovládat i jinak než dotykem, a že tyto zvláštní způsoby ovládání mají pro spoustu lidí s těžkým tělesným postižením smysl: umožňují jim používat pokročilé technologie a pomocí nich i překonávat dosud nepřekročitelné bariéry.

Obr. 1: Ovládání aplikace pro iPad dvěma externími spínači

Kromě ovládání dotykem je druhou charakteristickou vlastností tabletů a chytrých mobilů snadná přenositelnost daná jejich malými rozměry, nízkou váhou a slušnou výdrží baterie. A zde je důvod pro to, aby tato zařízení využívali i lidé, kteří je nemohou ovládat dotykem a musí využívat speciální ovládací prvky. Díky velké mobilitě tabletů a chytrých telefonů mohou mít lidé s tělesným postižením tyto přístroje neustále u sebe a mohou je využívat jako pohotovostní technické asistenty.

Možnosti alternativního ovládání si předvedeme na produktech firmy Apple s operačním systémem iOS7, který ze všech běžně používaných platforem (tj.: iOS, Android, Windows) nyní nejvíce podporuje zpřístupnění svých zařízení pro lidi s těžkým tělesným handicapem. Alternativní způsoby ovládání iPadů a iPhoneů se používaly i před publikováním iOS7, a to jen díky specifickým aplikacím, které jiné způsoby ovládání umožňovaly. Především šlo o ovládání pomocí jednoho nebo dvou externích spínačů, které byly k tabletu či mobilu připojeny přes speciální zařízení s bluetooth rozhraním - http://www.youtube.com/watch?v=EZ_nyIwep0k.

Toto zpřístupnění tabletu pro lidi s těžkým tělesným postižením bylo později implementováno také do iOS7, který navíc umožňuje i ovládání tabletu pomocí pohybů hlavy přes integrovanou kameru. Nastavení tohoto zpřístupnění najdete v: Nastavení – Obecné – Zpřístupnění - Switch Kontrol. Podrobný popis možností zpřístupnění přes funkce Switch Control najdete například na tomto videu: <http://www.youtube.com/watch?v=rLNhZsz9wH8> (anglicky), a nebo na webu: www.petit-os.cz (česky).

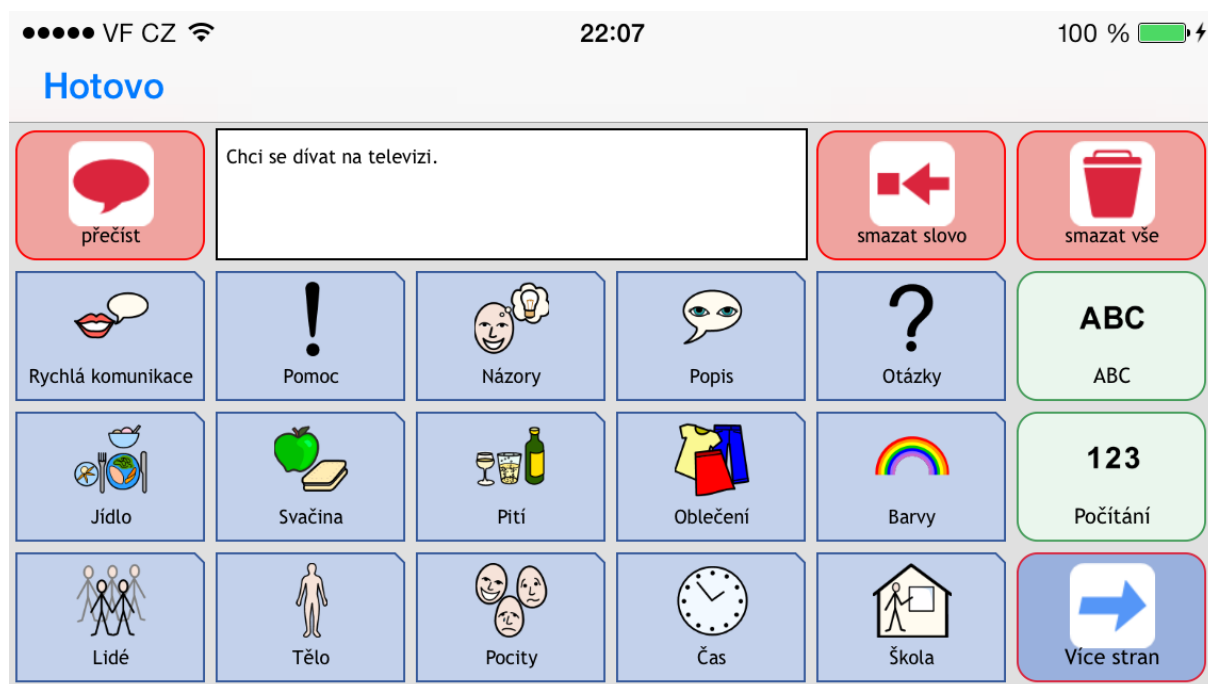
Velmi často se výše popsané způsoby ovládání uplatňují v aplikacích určených pro alternativní a augmentativní komunikaci (AAK), která pomáhá lidem neschopným komunikovat standardními způsoby - tj. verbálně či znakováním. Mnohdy se jedná o lidi s kombinovaným postižením, kteří kvůli tělesnému handicapu nemohou AAK aplikace ovládat dotykem. Praktické předvedení možností alternativního ovládání provedeme srovnáním dvou aplikací určených pro alternativní komunikaci:

1. zahraniční aplikace Grid Player (Sensory Software Velká Británie)
2. tuzemská aplikace VOX Komunikátor (PETIT, ČR)

Grid Player

Aplikace umožňuje zobrazit mřížky vytvořené v programu Grid 2 na iPadu. Pokud nemáte zakoupený program Grid 2 (9.900 Kč), můžete vyzkoušet Grid Player se čtyřmi kompletními sadami mřížek zdarma. Aplikace je plně alokována do češtiny. Změna mřížek je možná pouze na PC přes software Grid 2. Aplikace využívá originální symboly od Sensory Software, které lze kombinovat s dokoupenými grafickými sadami. Aplikaci lze ovládat jedním či dvěma externími spínači za podpory Switch Control.

Více viz: <http://www.alternativnikomunikace.cz/clanek-komunikacni-aplikace-pro-ipad-a-iphone-59-385>

Obr.2: Úvodní strana aplikace Grid Player

VOX Komunikátor

Aplikace bude dostupná zdarma díky podpoře Nadace Vodafone. Je určena pro základní alternativní komunikaci, primárně pomocí iPhone, ale bude ji možno použít i pro iPad. Obsahuje bezmála 800 slov rozčleněných do 24 kategorií. Všechna slova lze zobrazit ve třech grafických podobách (symboly, piktogramy, fotografie) a zobrazit v různé velikosti i počtu obrázků (1, 4, 6, 12). Aplikace se vyznačuje širokou škálou možností ovládání včetně přístupu přes externí spínače. Aplikace bude poprvé veřejnosti představena na konferenci INSPO 2014. V současnosti připravujeme i verze pro Android a Windows.

Více viz: http://petit-os.cz/VOX_komunikator.php

Obr.3: Ukázka všech tří obrázkových sad aplikace VOX komunikátor